

Samenwerkingsovereenkomst tussen de Vlaamse Gemeenschap, de Stad Gent en Autonoom Gemeentebedrijf Kunsten en Erfgoed Gent over de transitie van Stedelijk Museum voor Actuele Kunst (2026-2028)

De Vlaamse Gemeenschap, vertegenwoordigd door de Vlaamse Regering, voor wie optreedt Caroline Gennez, Vlaams minister van Welzijn en Armoedebestrijding, Cultuur en Gelijke Kansen; optredend als initiator van de transitie

en

De Stad Gent, met zetel op het stadhuis te 9000 Gent, Botermarkt 1, vertegenwoordigd door de gemeenteraad, waarvoor optreden Rudy Coddens, voorzitter gemeenteraad, en Mieke Hullebroeck, algemeen directeur, die handelen zoals beslist door de gemeenteraad;

en

Autonoom Gemeentebedrijf Kunsten en Erfgoed Gent, met zetel op het stadhuis te 9000 Gent, Botermarkt 1, en met ondernemingsnummer 0537.520.055, vertegenwoordigd door Astrid De Bruycker, voorzitter, handelend overeenkomstig artikel 20, lid 7 van de statuten

hierna "de partijen" genoemd;

KWAMEN HET VOLGENDE OVEREEN:

HOOFDSTUK 1. ALGEMENE BEPALINGEN

Afdeling 1. Definities

Art 1. In deze overeenkomst wordt verstaan onder:

1° Cultureelerfgoeddecreet: decreet van 23 december 2021 houdende de ondersteuning van cultureelerfgoedwerking;

2° Departement: de administratieve dienst, bevoegd voor de uitvoering van het Cultureelerfgoeddecreet, met name het Departement Cultuur, Jeugd en Media;

3° Strategische Visienota: de Strategische Visienota voor Kunsten en Cultureel Erfgoed in Vlaanderen (2026 - 2030) waarin de Vlaamse Regering de prioriteiten bekend maakt voor het cultureelerfgoedbeleid voor de legislatuur

4° Stedelijk Museum voor Actuele Kunst (hierna: S.M.A.K.): de naam van het museum waarop deze overeenkomst betrekking heeft, als één van de instellingen binnen het Autonoom Gemeentebedrijf Kunsten en Erfgoed Gent (hierna: AGB Kunsten en Erfgoed Gent);

5° plan van aanpak: mededeling Vlaamse Regering van 30 januari 2026 over het plan van aanpak voor het Vlaamse museale landschap en de beeldende kunsten.

Afdeling 2. Voorwerp en doel van de overeenkomst

Art. 2. Deze overeenkomst wordt gesloten in navolging van het plan van aanpak en de Strategische Visienota.

Art. 3. In het licht van de ambities zoals geformuleerd in het plan van aanpak en de Strategische Visienota bestaat er een consensus tussen de betrokken musea over een verregaande inhoudelijke, bestuurlijke en organisatorische samenwerking, richting een integratie, binnen de volgende drie clusters:

- 1° Mu.ZEE, Felix Art & Eco Museum en Roger Raveel Museum worden partners
- 2° KMSKA, Museum Hof van Busleyden en Kasteel van Gaasbeek worden partners
- 3° S.M.A.K. wordt een nieuw Vlaams museum

Parallel met de uitwerking van de clusters wordt een transitie naar M HKA 2.0 vooropgesteld waarbij M HKA, vertrekkend vanuit zijn museumstatus, maximaal inzet op een nieuw en sterk beleidsplan met participatie van stakeholders in samenwerking met het erfgoed- en kunstenveld. Zo wordt M HKA 2.0. een instelling met toegevoegde waarde voor het erfgoed-en kunstenveld.

Art. 4. Om de cluster S.M.A.K. te realiseren, doorloopt het vermelde museum een transitietraject in de periode 2026-2028, hierna genoemd 'de transitie'. De inhoudelijke uitwerking van de cluster vormt het voorwerp van de transitie met als finaliteit de overdracht naar een Vlaams museum.

Art. 5. Deze overeenkomst legt de afspraken over de transitie vast tussen de ondertekende partijen.

Afdeling 3. Duur van de overeenkomst

Art. 6. De overeenkomst wordt gesloten voor een periode van drie jaar, die start op 1 januari 2026 en eindigt op 31 december 2028.

Art. 7. S.M.A.K. dient een aanvraag in als Vlaams museum binnen de nieuwe erfgoedronde voor de beleidsperiode 2029-2033 uiterlijk op 15 januari 2028. Op basis van deze aanvraag wordt een samenwerkingsovereenkomst afgesloten met het nieuwe museum vanaf 1 januari 2029. De modaliteiten worden, in samenspraak met de betrokken musea, uitgewerkt door de Vlaamse minister bevoegd voor cultuur.

HOOFDSTUK 2. ENGAGEMENTEN VAN DE PARTIJEN

Afdeling 1. Gemeenschappelijke engagementen

Art. 8. De partijen engageren zich om de noodzakelijke juridische en organisatorische acties te ondernemen om de realisatie van de overdracht naar het Vlaamse niveau zoals vermeld in artikel 4 mogelijk te maken.

Art. 9. De partijen komen overeen dat S.M.A.K. een nauwe samenwerking nastreeft met de andere betrokken musea en meewerkt aan de museumanalyse tegen de zomer van 2026 en de Staten-Generaal in het najaar 2026, zoals beschreven in het plan van aanpak.

Art. 10. De partijen verbinden zich ertoe hun volledige en constructieve medewerking te verlenen aan dit traject. Te allen tijde wordt alle relevante informatie aangereikt die noodzakelijk is om een accuraat en volledig zicht te krijgen op de huidige werking, processen, personeel, infrastructuur, huisvesting, organisatiekosten en financiële gegevens van de betrokken musea in hun totaliteit, inclusief de onderdelen die in de stedelijke of Vlaamse administraties zijn ingebed.

Afdeling 2. Engagements van de Vlaamse Gemeenschap als initiator van de transitie

Art. 11. De Vlaamse Gemeenschap voorziet ondersteuning bij de transitie. Het Departement organiseert daarvoor op regelmatige basis overleg met de betrokken musea en de transitiecoördinatoren.

Art. 12. De Vlaamse Gemeenschap stelt de middelen ter beschikking voor de uitvoering van het transitieplan, zoals beschreven in hoofdstuk 4.

Afdeling 3. Coördinatie

Art. 13. Het AGB Kunsten en Erfgoed Gent stelt vanaf de ondertekening van deze overeenkomst zo snel mogelijk een transitiecoördinator aan. Van deze bepaling kan afgeweken worden, op basis van een motivering om de coördinatie van de transitie op een andere manier te realiseren.

Art. 14. De transitiecoördinator begeleidt het transitieproces en ziet toe op het accuraat en volledig in kaart brengen van de huidige werking, processen, personeel, infrastructuur, huisvesting, organisatiekosten en financiële gegevens van het museum in zijn totaliteit.

Art. 15. De transitiecoördinator fungeert als centraal aanspreekpunt voor de transitie.

Art. 16. De transitiecoördinator neemt deel aan het regelmatige overleg, minimaal zes keer per jaar, tussen de transitiecoördinatoren van de in artikel 3 vermelde clusters en M HKA, voorgezeten door het kabinet cultuur en gefaciliteerd door het Departement.

HOOFDSTUK 3. OPMAAK EN UITVOERING TRANSITIEPLAN

Art. 17. De partijen komen overeen dat S.M.A.K. een transitieplan opmaakt voor de realisatie van de transitie onder begeleiding van de transitiecoördinator, rekening houdend met de eigenheid en expertise van het museum.

Art. 18. Bij de opmaak van het transitieplan wordt rekening gehouden met het plan van aanpak, met de principes goed bestuur, zoals beschreven in hoofdstuk 5, en met de financiële richtlijnen voor het transitieplan.

Art. 19. Het transitieplan bevat een begroting van de middelen die nodig zijn voor de uitvoering ervan, rekening houdend met het éénmalig aan te vragen transitiebudget van maximaal 950.000 euro, zoals vermeld in artikel 26.

Art. 20. Het transitieplan wordt uiterlijk op 1 oktober 2026 bezorgd aan het Departement, na goedkeuring door de Stad Gent.

Art. 21. Het transitieplan wordt uiterlijk op 15 oktober 2026 gevalideerd door de Vlaams minister bevoegd voor cultuur na advies van het Departement. De Vlaamse Regering wordt hierover via mededeling geïnformeerd.

Art. 22. De partijen verbinden zich er toe het gevalideerde transitieplan te goeder trouw uit te voeren. De transitiecoördinator voorziet in structurele overlegmomenten voor de beoordeling van de voortgang, doelstellingen, risico's en eventuele bijsturingen van het traject. In uitvoering van het transitieplan versterkt S.M.A.K. zijn rol binnen de hedendaagse en actuele beeldende kunsten en werkt hiervoor met relevante actoren samen.

Art. 23. De transitiecoördinator plant een maandelijks overlegmoment in met de aangewezen contactpersoon van het Departement om de voortgang bij de opmaak en uitvoering van het transitieplan te bespreken.

Art. 24. De stad Gent wordt betrokken bij de opmaak en uitvoering van het transitieplan en beschikt over medebeslissingsrecht inzake de inhoud en implementatie ervan.

Art. 25. De transitiecoördinator maakt minstens tweemaandelijks een rapportering op en bezorgt deze aan:

- 1° het bestuursorgaan van het AGB Kunsten en Erfgoed Gent;
- 2° de Stad Gent;
- 3° de secretaris-generaal van het Departement;
- 4° het kabinet cultuur van de bevoegde minister.

HOOFDSTUK 4. TRANSITIEBUDGET

Art. 26. De Vlaamse Gemeenschap stelt éénmalig een transitiebudget van maximaal 950.000 euro ter beschikking voor de transitie.

Uiterlijk twee maanden na validatie van het transitieplan stelt de Vlaamse Gemeenschap het bedrag, vermeld in het eerste lid, ter beschikking aan het AGB Kunsten en Erfgoed Gent in de vorm van een éénmalige verhoging van de werkingssubsidie van S.M.A.K.

Art. 27. Na afloop van de transitie bezorgt het AGB Kunsten en Erfgoed Gent aan het Departement een verantwoording voor de middelen die werden ter beschikking gesteld, conform artikel 74 van het Besluit Vlaamse Codex Overheidsfinanciën van 17 mei 2019.

Indien het transitieplan niet wordt gevalideerd, worden de reeds gemaakte uitgaven en de kosten verbonden aan reeds aangegane contracten na goedkeuring van deze overeenkomst en met het oog op de totstandkoming van het transitieplan, ingediend bij het Departement. Deze reeds gemaakte uitgaven en kosten worden gevalideerd door het Departement en getoetst aan artikel 8 van het Besluit van de Vlaamse Regering over de toekenning van een subsidie aan KMSKA, M HKA, Mu.ZEE en S.M.A.K. voor de transities in kader van de hertekening van het museale landschap. Indien deze uitgaven en kosten voldoen aan deze voorwaarde worden ze vergoed door de Vlaamse Gemeenschap.

HOOFDSTUK 5. GOED BESTUUR

Art. 28. De partijen engageren zich om in het kader van de transitie bijzondere aandacht te besteden aan:

- 1° het bewaken van het welzijn van de personeelsleden binnen de betrokken werkingen;
- 2° het toepassen van de principes van goed bestuur, zoals bepaald in artikel 68 van het uitvoeringsbesluit bij het Cultureelerfgoeddecreet (Bestuurscode Cultuur);
- 3° de relevante bepalingen over deugdelijk bestuur in de Vlaamse publieke sector, zoals vermeld in Titel III, hoofdstuk 2 van het Bestuursdecreet van 7 december 2018;
- 4° een zorgvuldige en afgestemde communicatie.

Art. 29. De partijen engageren zich tot een versterking van de *governance* waarbij aandacht besteed wordt aan:

- 1° een heldere organisatiestructuur die een eenduidige toedeling mogelijk maakt van bestuurlijke taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden, overeenkomstig de principes van de Bestuurscode Cultuur;
- 2° het uitwerken van een kader voor mandaatfuncties in te gaan vanaf de nieuwe beleidsperiode;
- 3° het opnemen van een voorbeeldfunctie op het vlak van een inclusieve organisatie, welzijn op het werk, integriteit en een verbindende leiderschapsstijl;
- 4° het opvolgen van de aanbevelingen die op basis van de evaluatie van het actieplan 2024-2026 tegen grensoverschrijdend gedrag in de cultuursector geformuleerd zullen worden;
- 5° het toepassen en bewaken van de beginselen en waarborgen zoals vastgelegd in de Cultuurpactwetgeving van 16 juli 1973.

HOOFDSTUK 6. VERDERZETTEN VAN DE CULTUREELERFGOEDWERKINGEN TIJDENS DE TRANSITIEPERIODE

Art. 30. Tijdens de transitie zet het AGB Kunsten en Erfgoed Gent de cultureelerfgoedwerking van het S.M.A.K. verder.

Art. 31. Voor het verderzetten van de cultureelerfgoedwerking vermeld in artikel 30 blijven de modaliteiten gelden zoals bepaald in de subsidieovereenkomst tussen de Vlaamse Gemeenschap en Autonoom Gemeentebedrijf Kunsten en Erfgoed Gent over de werking van Stedelijk Museum Voor Actuele Kunst als landelijk ingedeeld museum voor de beleidsperiode 2024-2028, met uitzondering van de evaluatie vermeld in hoofdstuk 7, afdeling 3 van die subsidieovereenkomst, en zoals bepaald in de huidige beheersovereenkomst tussen AGB Kunsten en Erfgoed Gent en de Stad Gent die in de loop van 2026 wordt vernieuwd voor de legislatuur 2026 – 2031.

Art. 32. Er wordt rekening gehouden met de middelen die beschikbaar zijn voor de museale werking, waaronder de eigen opbrengsten, inbreng en subsidies van andere overheden, en de werkingssubsidies ter beschikking gesteld door de Vlaamse Gemeenschap, in uitvoering van de subsidieovereenkomst vermeld in artikel 31.

De Vlaamse Gemeenschap stelt minstens structureel de volgende middelen ter beschikking voor het verderzetten van de cultureelerfgoedwerking, vermeld in artikel 30:

- voor 2026:
 - een werkingssubsidie van 1.937.141 euro, in uitvoering van de subsidieovereenkomst, vermeld in artikel 31;
 - een bijkomende werkingssubsidie van 3.100.000 euro ter compensatie van de werkingssubsidie van de Stad Gent ten behoeve van het S.M.A.K. die wegvalt als gevolg van de transitie;
 - een bijkomende werkingssubsidie van 250.000 euro voor de inhoudelijke uitbouw van het S.M.A.K. als Vlaamse instelling
- voor 2027:
 - de werkingssubsidie van 2026, aangepast na indexering en eventuele bijstellingen;
 - de bijkomende werkingssubsidie van 2026 ter compensatie van de werkingssubsidie van de Stad Gent ten behoeve van het S.M.A.K. die wegvalt als gevolg van de transitie, aangepast na indexering en eventuele bijstellingen;
 - een bijkomende werkingssubsidie van 500.000 euro voor de inhoudelijke uitbouw van het S.M.A.K. als Vlaamse instelling.
- voor 2028:
 - de werkingssubsidie van 2027, aangepast na indexering en eventuele bijstellingen;
 - de bijkomende werkingssubsidie van 2027 ter compensatie van de werkingssubsidie van de Stad Gent die wegvalt als gevolg van de transitie, aangepast na indexering en eventuele bijstellingen;
 - een bijkomende werkingssubsidie van 1.000.000 euro voor de inhoudelijke uitbouw van het S.M.A.K. als Vlaamse instelling.

De bijkomende werkingssubsidies, vermeld in het tweede lid, worden toegekend in de vorm van een verhoging van de werkingssubsidie in uitvoering van de subsidieovereenkomst, vermeld in artikel 31.

Op de werkingssubsidies van de Vlaamse Gemeenschap, vermeld in het eerste en tweede lid, zijn de modaliteiten van toepassing zoals in artikel 31, onder meer wat betreft de toekenning, uitbetaling en verantwoording. Deze modaliteiten zijn gebaseerd op de bepalingen van het

Cultureelerfgoeddecreet van 23 december 2021, de Vlaamse Codex Overheidsfinanciën van 29 maart 2019 en hun bijhorende uitvoeringsbesluiten. De bepalingen van voormelde decreten en uitvoeringbesluiten hebben steeds voorrang op de bepalingen in deze overeenkomst.

Art. 33. De middelen ten bedrage van 3.100.000 euro die bij de Stad Gent vrijkomen als gevolg van het wegvallen van de werkingssubsidie van de Stad ten behoeve van het S.M.A.K. dienen blijvend en geïndexeerd te worden ingezet in het kader van ondersteuning van culturele activiteiten en de versterking van het Gentse culturele ecosysteem, in het bijzonder op het vlak van de actuele en beeldende kunsten.

Art. 34. De Stad Gent engageert zich om de huidige financiële ondersteuning van de werking van S.M.A.K., met uitzondering van de werkingssubsidie van 3.100.000 euro vermeld in artikel 32, tweede lid, verder te zetten tot de overdracht naar het Vlaamse niveau, zoals vermeld in artikel 4.

Art. 35. Tijdens de transitie staat de Stad Gent als eigenaar in voor het beheer van de infrastructuur van S.M.A.K. De Stad Gent en de Vlaamse Gemeenschap maken verdere afspraken over de infrastructuur binnen een redelijke termijn na de ondertekening van deze overeenkomst en na inwinning van de nodige adviezen. De partijen wisselen hiervoor onderling alle nuttige en relevante informatie uit. De afspraken worden gevalideerd door de Vlaamse Regering en de Stad Gent.

HOOFDSTUK 7. SLOTBEPALINGEN

Art. 36. Bijsturingen en eventuele daaruit voortvloeiende wijzigingen van deze overeenkomst zijn mogelijk, op verzoek van iedere partij en mits alle partijen akkoord gaan.

Art. 37. De partijen verbinden zich ertoe om alle geschillen die voortvloeien uit deze overeenkomst of de uitvoering ervan, in de eerste plaats op minnelijke wijze te beslechten. Daartoe organiseert het Departement een gezamenlijk overleg binnen een termijn van 15 kalenderdagen na de kennisgeving van het geschil door één van de partijen.

Art. 38. Onverminderd de voorgaande bepalingen, heeft de Vlaamse Gemeenschap het recht om deze overeenkomst eenzijdig te beëindigen na schriftelijke kennisgeving aan de andere partijen, wanneer de overeenkomst gebrekkig wordt uitgevoerd en het gebrek niet wordt verholpen binnen een redelijke termijn na schriftelijke kennisgeving.

Art. 39. In geval van beëindiging wordt het resterende gedeelte van het transitiebudget dat nog niet werd uitgegeven in functie van de uitvoering van het gevalideerde transitieplan terugbetaald aan de Vlaamse Gemeenschap.

Opgemaakt als digitaal document dat iedere partij verklaart te hebben ontvangen.

Voor de Vlaamse Gemeenschap,

De Vlaamse minister van Welzijn en Armoedebestrijding, Cultuur en Gelijke Kansen,
Caroline GENNEZ

Voor de Stad Gent

Algemeen directeur
Mieke HULLEBROECK

Voorzitter gemeenteraad
Rudy CODDENS

Voor AGB Kunsten en Erfgoed Gent

Voorzitter Raad van Bestuur AGB Kunsten en Erfgoed Gent
Astrid DE BRUYCKER